

[Tholstrup.]

skippernes eller redernes interesse, at deres folk har papirerne i orden, så man undgår senere ubehageligheder. Det har også sin interesse, at søfartsbogen er kontrolleret, således at det kan ses, at den mand, der søger plads som letmatros, matros eller bedstemand, er kvalificeret til dette job; så kommer man ikke bagefter ud for ubehagelige overraskelser. Derfor kan vi støtte lovforslaget, men vi ser naturligvis gerne resultatet af udvalgsbehandlingen.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag):

Jeg takker de ærede ordførere for den villige modtagelse af lovforslaget. Jeg synes, det er fornuftigt, at sagen undersøges nærmere i et udvalg, specielt med hensyn til de økonomiske problemer, som det ærede medlem hr. Gideon rejste, herunder det spørgsmål, om man ved en forhøjelse af gebyrerne kan få ordningen til at hvile i sig selv. Jeg står naturligvis til rådighed for udvalget med alle de oplysninger, man måtte ønske.

Det ærede medlem hr. Peter Nielsen var inde på spørgsmålet om den såkaldte aspirantordning. Det er ikke et problem, der henhører under dette lovforslag, men jeg skal med den anledning, der nu er givet, se på dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Peter Nielsen: Jeg skal tillade mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1081; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2108).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Johs. E. Larsen: Som repræsentant for en landsdel, hvor sygehusudgifterne virker meget tyngende på det amtskommunale budget, vil jeg gerne takke den højtærede indenrigs- og boligminister for det foreliggende lovforslag om en forhøjelse af tilskuddet til de kommunale sygehuse fra den fælleskommunale udligningsfond. Selvom de foreslåede forhøjelser vel ikke fuldtud dækker de kommunale organisationers forventning, er her dog tale om et beløb af en ikke ringe størrelsesorden som støtte til kommunerne i anledning af de stadigt stigende sygehusudgifter.

Jeg forstår forslaget således, at når tilskuddet foreslås forhøjet med 1 kr. 50 øre pr. indbygger og 60 øre pr. sygedag, er det i nogen måde udtryk for et ønske om at bevare forholdet mellem de bestående tilskud, henholdsvis pr. indbygger og pr. sygedag. Uden at ville antyde, at jeg kender forholdene landet over, er jeg af den opfattelse, at de 11 mill. kr., som forslaget gennemførelse vil koste, i højere grad ville komme de vanskeligst stillede kommuner tilgode, såfremt en noget større del af beløbet blev anvendt til en forhøjelse af tilskuddet pr. sygedag. Det vil jo i almindelighed være sådan, at områder med forholdsvis lille befolkningstal har sværere ved at bære deres sygehusordning end områder, der har et stort befolkningstal med mange skatteydere.

Til belysning af situationen kan jeg anføre, at de amtskommunale budgetter for året 1955—56 ved første behandling udviste en stigning i sygehusudgifterne på tilsammen ca. 13,5 mill. kr. i forhold til indeværende år. Højest ligger Københavns amt med henved 3,4 mill. kr. Af andre amter skal jeg nævne Aalborg amt med 653 000 kr., Odense amt med 646 000 kr., Frederiksborg amt med godt 1,2 mill. kr., Randers amt med godt ½ mill. kr., og landets mindste amt, Bornholm, har en stigning i sygehusudgifterne på 420 000 kr. De fleste amtsråd må regne med en betydelig stigning i udgifterne til deres sygehuse. Det samme er utvivlsomt tilfældet ved de andre kommunale sygehuse.

Den foreslåede forhøjelse af tilskuddet fra den fælleskommunale udligningsfond falder derfor med et populært udtryk på et tørt sted.

Den højtærede minister omtalte ved fremsættelsen af lovforslaget en henvendelse fra

[Johs. E. Larsen.]

Københavns amtsråd, der anmoder om, at der bliver taget hensyn til den meget store befolkningsforøgelse, som har fundet sted i Københavns amt siden den almindelige folketælling i 1950, altså den folketælling, som lægges til grund ved beregningen af tilskuddet efter indbyggertal. Jeg forstod af ministerens udtalelse, at han var villig til at drøfte dette spørgsmål under udvalgsbehandlingen af lovforslaget. Jeg finder, at den voldsomme befolkningstilvækst, som Københavns omegn i disse år har været ude for, meget vel kan begrunde, at spørgsmålet tages op til nærmere overvejelse. Vi må så nøjere overveje sagen i udvalget. Men jeg vil dog mene, at et eventuelt ekstraordinært tilskud eller en eventuelt ændret fordeling må fremtræde som en forhøjelse af det samlede tilskud, der ifølge lovforslagets bemærkninger vil komme til udbetaling.

Jeg skal med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling, og jeg føjer hertil ønsket om, at forslaget må blive fremmet mest muligt under hensyn til, at kommunerne står overfor at skulle afslutte deres budgetbehandling.

Thisted Knudsen: Der kunne måske være grund til at takke den højtærede indenrigs- og boligminister for, at et lovforslag som dette for en gangs skyld kommer så betids, at kommunerne ved fastlæggelse af deres endelige skatteudskrivning vil være i stand til at tage det eventuelle nye tilskud med i betragtning.

Den udvikling, sygehusvæsenet har gennemgået, ikke mindst i de senere år, har jo medført voldsomme udgiftsstigninger, og de, der beskæftiger sig med sygehusvæsenet, vil også vide, at da budgetterne skulle lægges for det kommende finansår, var der meget, meget betydelige stigninger, vel de største vi nogen sinde har haft. Dette gjaldt ikke mindst lønningskontoen; de nye regler i tjenestemandsløven, den dyre overenskomst med de yngre læger, dyrtidsregulering og meget andet betød, at det var umuligt for de kommunale råd at standse de stærke spring, der foregik på lønningskontoen. Men også på andre områder viste der sig betydelige stigninger.

Sygehusudgifterne dækkes jo af skatter, der udskrives dels til den kommunale ud-ligningsfond, dels til købstadkommunerne og dels til amtskommunerne, og da skatteudskrivningen i amtskommunerne er indskrænket til de faste ejendomsbesiddere, har stigningen i sygehusudgifterne måttet medføre betydelige stigninger i den amtskommunale skatteudskrivning. Og jeg tror, man har lov at sige, at disse stigninger i de amtskommunale skatter er gået langt ud over det rimelige og det retfærdige.

Fra 1938 og indtil nu er den amtskommunale beskatning steget fra ca. 20 mill. kr. årlig til 130 mill. kr. årlig, altså et skattebeløb, der lignes på de faste ejendomsbesiddere i amtskommunen, og denne voldsomme stigning, ikke mindst på grund af sygehusudgifterne, har fremkaldt berettiget utilfredshed med den form, hvorunder sygehusudgifterne dækkes.

Forholdet er jo stort set det, at sygehusene har udviklet sig til at blive sociale institutioner. En sygedag i Danmark koster vel et sted mellem 30 og 40 kr., visse steder mere, og normalt betaler en sygekassepatient gennem sin sygekasse 2 kr. 50 øre eller måske noget mere. Men heraf fremgår det med al ønskelig tydelighed, at vi står overfor sociale institutioner, der skal hjælpe vore syge medborgere, uden at de i virkeligheden skal betale noget selv, i hvert tilfælde i forhold til den udgift, som det offentlige har her, og når så de amtskommunale skatter stiger på grund af disse sygehusudgifter, ja, så medfører det en utilfredshed, der, som jeg sagde før, er berettiget.

Urimeligheden af disse sygehusudgifter er jo meget, meget åbenbar. Hvis en ung mand i en bykommune, ikke-ejendomsbesidder og ikke-forsørger, har en skattepligtig indkomst på ca. 6 000 kr., så vil der af den skat, han betaler til sin kommune, meget ofte været lignet mellem en sjettedel og en femtedel til sygehusets drift i den pågældende by, det vil sige, at han kommer til at betale en 75—100 kr. til det sygehus, han en dag måske skal bruge. Men den unge mand, der bor på den anden side af bygrænsen, er anderledes heldig end den unge mand i byen. Er han ikke forsørger og er han ikke ejendomsbesidder, så skal han, selvom han får brug for sit sygehus, ikke betale en øre

[Thisted Knudsen.]

gennem sin kommuneskat til sygehuset. Vi finder, at dette er urimeligt, og at man derfor bør se nærmere på dette forhold.

Spørgsmålet er for det første, om det tilskud, der her er tale om, i og for sig har den størrelse, som det alt taget i betragtning burde have, og dertil kommer, at problemet med hensyn til amtsskatterne gennem disse stigende sygehusudgifter trænger sig stærkere og stærkere på, og at en rationel løsning af dette problem ikke efter vor opfattelse tør lade vente så forfærdelig længe på sig. Jeg er indforstået med, at ministeren er fuldtud klar over, at dette forslag forsåvidt ikke løser noget problem med hensyn til den uretfærdige fordeling af sygehusudgifterne.

Hvad selve forslaget angår, kan mit parti tiltræde det, selvom vi principielt kunne have ønsket andre løsninger. Forslaget kommer jo i praksis kun til at betyde, at tilskuddet fra udligningsfonden nærmer sig de ca. 50 pct. af de tilskudsberettigede udgifter, den procent, vi i længere tid har regnet med.

Man kunne i denne forbindelse nævne spørgsmålet om det beløb, som kommunerne i virkeligheden har til gode, idet man i indeværende finansår får en mindre dækning af sine sygehusudgifter end de 50 pct., vel kun 46,8. Den højtærede minister har i sin fremsættelsestale motiveret sit standpunkt med, at vi ikke kan give loven tilbagevirkende kraft, men jeg vil gerne heroverfor gøre opmærksom på, at kommunerne pådroges en betydelig stigning i sygehusudgifterne i indeværende år, ikke mindst på grund af de nye lønoverenskomster.

Der er gjort nogle bemærkninger om Københavns amt, og vi erkender, at der her gør sig særlige forhold gældende, men vi må principielt mene, at Københavns amt ikke kan stilles anderledes end andre amter her i landet, forsåvidt angår lovgivningen på dette område. Vi er helt enige med ministeren i de betragtninger, der blev fremført i fremsættelsestalen, men jeg synes, at netop udviklingen i Københavns amt med al ønskelig tydelighed viser den skævhed, der er i hele denne form for dækning af sygehusudgifterne og iøvrigt amtskommunernes udgifter. De samme forhold gør sig gældende i de andre amter, måske blot i mindre målestok, men den samme urimelighed og den

samme uretfærdighed er tilstede i samtlige amter her i landet.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget, idet jeg går ud fra, at der kommer en udvalgsbehandling, hvor der da kan blive lejlighed til nærmere at drøfte de problemer, der knytter sig til forslaget.

Poul Sørensen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale det forelagte lovforslag. Man følger jo, når denne ajourføring finder sted, de retningslinier, som vi har været vant til at se, og den side af sagen har vi forsåvidt ingen bemærkninger at gøre til.

Den principielle drøftelse af amternes sygehusudgifter hvilende på ejendomsbeskatningen skal jeg ikke ved denne lejlighed trænge ind i. Der er antagelig ingen, der vil mene, at det principielle spørgsmål skal klares ved behandlingen af denne lov, men også jeg vil på mit partis vegne melde mig som interesseret i, at hele det spørgsmål så hurtigt, som det nu lader sig gøre, bliver taget op til behandling og ændring.

Hvad angår specielt spørgsmålet om Københavns amt, deler vi fra vor side den opfattelse, at man vel vanskeligt kan lave en særordning for Københavns amt, men jeg håber, man i det udvalg, som antagelig bliver nedsat efter denne behandling, vil kunne finde frem til en mulighed for i hvert fald delvis at hjælpe på de specielle forhold, der foreligger i Københavns amt. Jeg er trods ministerens bemærkninger ikke overbevist om, at man ikke kan benytte et mere tidssvarende tal ved en regulering efter folketallet, end man hidtil har benyttet sig af. Disse synspunkter vil vi gerne under udvalgsarbejdet have undersøgt, og disse problemer vil forhåbentlig kunne løses, således at man på dette område kan komme Københavns amt og andre amter, der er ligestillet med Københavns amt, til hjælp.

Hermed skal jeg tilsige mit partis medvirken under udvalgsarbejdet til en velvillig behandling af lovforslaget.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Det forekommer mig meget betimeligt, at indenrigsministeren møder med et lovforslag om en forhøjelse af tilskuddet til amternes sygehusudgifter. Det, ministeren foreslår, er jo en almindelig ajourføring af statstilskuddet,

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

og det kan vi naturligvis ikke indvende noget imod. Men jeg synes, der melder sig et par spørgsmål, som vi ved denne lejlighed må tage standpunkt til.

For det første: hvis det er hensigten at nedbringe amternes sygehusudgifter ved et tilskud på ca. halvdelen af disse, må man huske på, at det er på grundlag af et regnskabsår, der ligger 1—1½ år forud, at tilskuddet er beregnet, og med de stadig stigende sygehusudgifter vil dækningen derfor ikke udgøre reelt 50 pct. Det forhold mener jeg bør rettes, når man nu går til en ajourføring på dette område.

For det andet: Ville det ikke være betimeligt i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag at overveje spørgsmålet om amtsskatternes højde i det hele taget? Jeg hørte nok, at både ordføreren for venstre og ordføreren for de konservative mente, at lejligheden her ikke var til at tage det spørgsmål op, det skulle drøftes ganske specielt. Det kunne der for så vidt være rimelighed i, men da nu tilhængere af en vis nedsættelse af amtsskatterne under de skiftende regeringer i adskillige år har ventet på en behandling af dette spørgsmål uden at se noget forslag til realisering deraf, så var det måske bedre — een fugl i hånden er bedre end 10 på taget — om man nu tog det spørgsmål op: at nedbringe amtsskatternes sygehusudgifter betydelig mere, end det foreliggende lovforslag giver udtryk for. Amtskommunernes sygehusudgifter har nået en sådan højde, at det ikke længere kan anses for rimeligt, at så stor en del af de udgifter, som her er tale om, skal dækkes alene ved udskrivning på fast ejendom. Når sygehusudgifterne fremkommer som følge af en udbygning af vort sygehusvæsen, der kommer alle beboerne indenfor amtet tilgode, og som koster mange penge i disse år, kan man ikke afvise det saglige synspunkt, at så bør en væsentlig del af disse sygehusudgifter lignedes på et bredere grundlag, end det kan ske, når de alene skal lignedes på amtsskatten. Dette bredere grundlag tror jeg til enhver tid bedst vil kunne tilvejebringes ved nedbringelse af udgifterne gennem støtte fra den fælleskommunale udligningsfond, altså ved en ligning, der dækker hele landet.

Jeg har nok set, at man opererer med

det synspunkt, at amterne skulle have adgang til at lignede deres udgifter på hele befolkningen indenfor den enkelte amtsrådsreds, men noget sådant vil medføre en ulighed i vilkårene for udskrivning af skat, som vil virke urimelig amterne imellem. Der kan indvindes betydelige beløb til dækning af sygehusudgifterne i Københavns amt ved en ligning på indkomsten, uden at det vil føles særlig trykkende, men der kan komme perioder, hvor Ringkøbing amt, hvis det skal dække sine sygehusudgifter for en væsentlig dels vedkommende ved udskrivning på befolkningen indenfor amtet, vil komme til at bære udgifter, som vil blive meget følelige for dette amt. Derfor tror jeg, at diskussionen om amtsskatterne til syvende og sidst vil samle sig om, at der skaffes en ligning på et bredere grundlag, d. v. s. på hele befolkningen, for at nedbringe udgifterne for det enkelte amt. Så kan vi diskutere, hvor meget disse udgifter skal nedbringes, og jeg mener altså, at de skal nedbringes betydeligt mere, end der her er tale om, hvis der skal være mening i drøftelsen om nedsættelse af amtsskatterne.

Jeg mener derfor, at man i udvalget skal overveje, hvilke muligheder der foreligger for også gennem denne lov at yde et bidrag til, at en betydelig del af udgifterne til sygehusvæsenet, der kommer hele befolkningen tilgode, udskrives på et andet grundlag. Her er tale om en ajourføring, der er et år bagefter, men hvis det skal få betydning som et led i diskussionen om amtsskatterne, må der efter mit skøn blive tale om et væsentligt større tilskud fra staten, end der her er tale om.

Må jeg i denne forbindelse angående spørgsmålet om Københavns amts særlige stilling sige, at jeg vil også anse det for vanskeligt at finde en løsning, som imødekommer de synspunkter, der er rejst fra Københavns amt, ved en særlig lovgivning. Det vil kunne få konsekvenser, som jeg på forhånd ikke synes man kan overse. Det må imidlertid erkendes, at der gør sig ganske særlige forhold gældende i Københavns amt med den voldsomme stigning i befolkningstallet. Tilskuddet til dette amt er bygget på et folketal, der ligger adskillige år tilbage, og det giver dette amt en dårlig stilling i sammenligning med andre amter.

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

Jeg er derfor taknemlig for, at ministeren har rejst spørgsmålet, og jeg tror, man bør finde en udvej, ikke for at give Københavns amt en særstilling, men for at vise hensyn til de ganske særlige forhold, der findes i dette amt, så det bliver ligestillet med andre amter i landet; andet ønsker Københavns amt heller ikke.

Jeg vil gerne opfordre til, at man i forbindelse med drøftelsen af dette lovforslag overvejer, om det ikke bør være et led i bestræbelserne for indtil videre at løse spørgsmålet om amtskatterne.

Kommer den store samlede skattereform, vil amtskatterne få en naturlig tilpasning, men indtil videre vil amtskommunerne kunne få nytte af, at man realiserer den tanke, som efterhånden råder indenfor de allerfleste partier: at en større del af amternes sygehusudgifter bør dækkes ved skatteudskrivning på et bredere grundlag end det, der er mulighed for indenfor amtskommunen med de nugældende ligningsregler.

Jeg skal med disse bemærkninger give tilsagn om en velvillig behandling af forslaget i udvalget. Jeg håber, at ministeren vil være villig til at drøfte problemerne også på et lidt bredere grundlag under hensyn til de synspunkter, jeg her har fremført.

Alfred Jensen: Også min gruppe ser med velvilje på det foreliggende lovforslag. Vi erkender, at en forhøjelse af tilskudsbeløbet er nødvendig. Vi ser også nok, at det drejer sig om mange penge, men problemet er jo, om de tilskud, der her ydes, selv efter de ændrede regler er tilstrækkelige. Det tror jeg ikke de er. Amterne har store udgifter til hospitalsvæsenet, og det er drøjt for dem at klare udgifterne, og selvom vi har et fortrinligt hospitalsvæsen, skal man dog ikke lukke øjnene for, at der er mangler, som bør afhjælpes.

Der er adskillige tusinder, der går med lidelser, som de ikke kan få helbredt på grund af pladsmangel på hospitalerne. Derfor forekommer det mig, at man ikke alene bør se på denne side af sagen, men på sygehusvæsenet som helhed. Jeg forstår, at der er meget stærk stemning for, at man skal foretage en mere grundig og vidtgående behandling, end det oprindeligt var tanken,

da forslaget blev udarbejdet, idet man ikke alene må have opmærksomheden henvendt på reguleringen af de tilskudsbeløb, som nu gives, men også på en lang række problemer, der foreligger i den forbindelse.

Jeg vil også gerne, da nu spørgsmålet om forholdene i Københavns amt er rejst, udtale håb om, at man i udvalget ikke alene vil tage dette spørgsmål op til diskussion, men også søge at nå frem til en løsning. De uheldige forhold i Københavns amt er jo ikke af ny dato, de har været genstand for kritik den ene gang efter den anden. Såvidt jeg forstår, er der i alle partier enighed om, at der bør ske en ændring i den amtskommunale beskatning, men til trods for denne enighed, til trods for at amtet er repræsenteret, man kan sige på allerhøjeste sted her i lovgivningsmyndigheden, er det ikke lykkedes at nå frem til en tilfredsstillende løsning. Jeg udtrykker håbet om, at man efter den debat, der er ført her, tager fat på spørgsmålet, så man når til en mere tilfredsstillende ordning end den, der gælder nu.

Jeg vil samtidig sige, at det forekommer mig, at en del af de forhold, der virker uheldigt for Københavns amts vedkommende, også er tilstede i andre amter, så man derfor ikke kan begrænse sig til at se på beskatningen for Københavns amt alene, men bør se på beskatningen i hele landet.

Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen udtrykte tilfredshed med, at forslaget kom så tidligt, at kommunerne ved budgetteringen kunne tage hensyn til disse beløb. Jeg vil også gerne udtrykke min glæde herover, men jeg vil også udtrykke håb om, at det ikke giver sig udslag i, at man udskriver mere i skat end højst nødvendigt; jeg kan endda sige det stærkere: man må vende det døde øre til den tale om skatteforhøjelse, der lyder fra indenrigsministeriet. Men vi er altså velvilligt stemt overfor det forslag, der er til behandling.

Thorkil Kristensen: Når jeg har taget ordet i denne sag, er det, fordi vi på sygehusområdet efterhånden er ved at komme ind i en udvikling, som forekommer mig meget betænkelig fra et økonomisk synspunkt.

Da den fælleskommunale udligningsfond blev indført i 1937, gennemførte man et tilskud pr. indbygger på 3 kr. til kommu-

[Thorkil Kristensen.]

nernes sygehusudgifter. Det var ialt for hele landet dengang ca. 12 mill. kr. Den nugældende sygehuslov blev vedtaget i 1946. Da gik man over til det dobbelte tilskud både pr. indbygger og pr. sygedag. Tilskuddet blev dengang anslået til ca. 40 mill. kr. Nu vil det i det kommende finansår med den nugældende lov blive ca. 105 mill. kr. og efter den højtærede ministers forslag ca. 116 mill. kr., altså næsten 10 gange så meget som tilskuddet i 1937. Jeg vil antage, at stigningen i folketal og prisniveau kunne motivere en stigning til, skal vi sige, mellem 2½ og 3 gange det oprindelige beløb. Nu foreslår man altså et beløb, der er omtrent 10 gange så stort som det oprindelige. Det er denne udvikling, der har gjort, at jeg efterhånden synes, der er grund til at tage dette spørgsmål op til nærmere overvejelse. Jeg indrømmer, at de seneste års ændringer i sygehusloven kun har været ajourføringer i den forstand, at man har stræbt efter at holde tilskuddet på ca. 50 pct. af udgifterne. Disse ajourføringer er gennemført på et bredt grundlag i det høje ting, og jeg har selv været med til dem, men det forhindrer jo ikke, at vi må spørge os selv, om det nu også er rigtigt at fortsætte ad denne vej. Jeg har personlig længe været betænkelig, og det forekommer mig, at vi bør benytte den nuværende anledning — jeg skal senere komme ind på en nærmere begrundelse derfor — til at tænke dette spørgsmål nøjere igennem.

Sagen er jo den, at sygehusudgifterne efterhånden er blevet meget store; de er vokset overordentlig stærkt, langt mere end prisniveauet betinger, og samtidig holder mange af kommunerne overordentlig lave takster for patienterne på sygehuse, sådan at man i adskillige kommuner kan bo billigere på det offentlige sygehus, end man kan bo i sit hjem. Hvis det så endda kun drejede sig om den fattigste del af befolkningen, så kunne man give en social begrundelse, men forholdet er det, at sygehuse er tilgængelige for alle. Der er derfor i virkeligheden et misforhold mellem de udgifter, vi efterhånden er kommet op på, og de takster, man holder. Når vi skal drøfte den skattereform, der kommer til første behandling i det høje ting i morgen, vil vi også komme til at drøfte hele spørgs-

målet om tilskudspolitikken, spørgsmålet om forholdet mellem statens og kommunernes økonomi, og vi er mange, der mener, at vi har nået et punkt, hvor det tiltrænges, at man begynder at sætte bremserne i og snarere prøver på at reducere den vidtgående tilskudspolitik, for at befolkningen i almindelighed, og også kommunerne, kan være animeret til i så høj grad som muligt at holde igen på deres forbrug, fordi det er den eneste løsning på „vort evige valuta-problem“, som det hed i en artikel i „Social-Demokraten“ for nogle måneder siden.

Nu er jeg klar over, at de senere års forhøjelser af sygehusstilskuddet for en stor del har været motiveret ved de uheldige skatteforhold i amtskommunerne, hvor man ensidigt ligner de af selve kommunen bårne udgifter på fast ejendom. Dette forhold har også været fremdraget i dag, det blev fremdraget af det ærede medlem hr. Skytte, da han stillede sit spørgsmål til den højtærede minister fornylig, og det har i den seneste tid været understreget i forbindelse med likviditetsvanskelighederne i landbruget. Jeg synes derfor, der er grund til at pege på, at den skattelettelse, som landbruget vil få, hvis dette lovforslag bliver gennemført, antagelig ligger på 3 mill. kr. Der er foreslået en forhøjelse af tilskuddet på 11 mill. kr. Deraf vil efter de seneste års erfaringer amtskommunerne få lidt under halvdelen, måske godt 5 mill. kr., men det er ikke kun landmænd, der betaler skat til amtskommunen. Der er efterhånden, navnlig i amterne omkring de store byer, en del store bymæssige bebyggelser, hvis beboere bærer en betydelig del af amtsskatterne. Jeg vil derfor antage, at af de godt 5 mill. kr., amtskommunerne bliver lettet for, vil godt 3 mill. kr. falde på landbruget, og det er landbrugets lettelse i det første år. Næste år har man så disse godt 3 mill. kr. mindre at trække fra på sine selvangivelser. Jeg vil derfor bedømme landbrugets fordel på længere sigt af denne lov til at ligge et sted mellem 2 og 3 mill. kr. Jeg synes, at inden man vedtager lovforslaget, skal man gøre sig klart, at størrelsesordenen er denne.

Dertil kommer imidlertid noget andet. En merudgift for den fælleskommunale ud-ligningsfond på ca. 11 mill. kr. betyder en svækkelse af finanspolitikken, medmindre man da samtidig vil forhøje den fælleskom-

[Thorvil Kristensen.]

munale indkomstskat med et tilsvarende beløb. Jeg benytter lejligheden til at spørge den højtærede indenrigs- og boligminister, om dette er regeringens hensigt. Den højtærede finansminister har flere gange i det høje ting udtalt ønske om en stærkere finanspolitik. Jeg tror, vi er mange, der deler dette ønske. Jeg gør derfor opmærksom på, at hvis dette lovforslag gennemføres, uden at der sker en forhøjelse af den fælleskommunale indkomstskat, betyder det ikke en styrkelse, men en svækkelse af finanspolitikken.

En forhøjelse af den fælleskommunale indkomstskat kan man naturligvis gennemføre, men jeg tror efterhånden, det er en udbredt opfattelse, at skal vi styrke finanspolitikken, er det ikke de direkte skatter, det er ønskeligt at forhøje; så må man hellere forhøje nogle forbrugsafgifter og nedsætte nogle af de offentlige udgifter. Jeg mener derfor, at den løsning af amtskommunernes problem, man her søger at skabe, er forkert. Selvom vi nogle gange har fulgt den fremgangsmåde at ajourføre tilskudssatserne, følger ikke deraf, at vi skal blive ved med det, navnlig ikke efter at vi nu er kommet til erkendelse af, at vort valuta-problem er så alvorligt og så vedvarende, som det er, og navnlig ikke efter at vi er nået til det punkt, hvor hele udgifts-, tilskuds- og skattelovgivningen skal tages op til en samlet revision.

Den rigtige løsning af amtskommunernes problem er efter min mening ikke at forhøje tilskuddene yderligere, men at foretage den omlægning af den amtskommunale beskatning, som så længe har været tiltrængt. Jeg vil af disse grunde stemme imod det foreliggende lovforslag, hvis det skulle komme til afstemning ved tredje behandling.

Givskov Christensen: Jeg vil gerne gøre nogle få bemærkninger om Københavns amts særlige situation. Som på så mange andre områder skaber den store og hastige befolkningsforøgelse også i amtskommunen problemer, som efter min opfattelse kræver opmærksomhed fra lovgivningsmagtens side. Befolkningstilvæksten, som siden sidste folketælling i november 1950 har andraget 69 300, skaber også på sygehusvæsenets område en række problemer af både be-

handlingsmæssig og økonomisk karakter. De første nødvendiggør tilvejebringelsen af mere plads, og planer herom er man i færd med at virkeliggøre. Økonomisk betyder de mange flere mennesker en særlig belastning af sygehusdriften. Jeg vil gerne illustrere det med nogle få tal.

Alene i år andrager udgifterne til driften af sygehusene 23,8 mill. kr., hvoraf amtskommunens skatteydere, altså ejerne af fast ejendom, alene yder de 16,5 mill. kr. For det kommende år vokser sygehusudgifterne fra 23,8 mill. kr. til 27,2 mill. kr., og af denne stigning på 3,4 mill. kr. falder de 3,2 mill. kr. på amtsskatteyderne, altså på en begrænset del af befolkningen, som dog i hele sit omfang nyder godt af sygehusvæsenet. Må jeg anføre, at samtidig øges den samlede skatteudskrivning fra 22,6 mill. kr. til 29,1 mill. kr. Jeg finder, at disse tal maner til eftertanke også ved behandlingen af det foreliggende lovforslag.

Jeg har bemærket mig, at den højtærede indenrigs- og boligminister i sin fremsættelsestale har beskæftiget sig med forskellige spørgsmål, som Københavns amtsråd i denne forbindelse har rejst, men undladt i selve lovforslaget at tage stilling til de fremførte ønsker uden dog derfor at afvise tanken om forhandling derom i det kommende udvalg. Jeg vil derfor ligesom det ærede medlem hr. Poul Sørensen gerne rejse det spørgsmål, om det ikke skulle være muligt at overvinde vanskelighederne ved og de betænkeligheder, der er kommet til udtryk overfor tanken om at lade den del af tilskuddet, der ydes pr. indbygger i amtsråds kredsen, beregne efter de almindelige årlige opgørelser over kommunernes indbyggertal, ikke efter opgørelsen ved den 5-årige tælling. I så fald ville man, såvidt jeg kan skønne, få gennemført lighed. I forvejen har Københavns amt i de senere år lidt under beregningsgrundlagets beskaffenhed. Det er efter min opfattelse mere hensigtsmæssigt og retfærdigt at gå denne vej end den, der er antydnet i ministerens fremsættelsestale, nemlig at gennemføre en særordning for Københavns amt; det ville jeg anse for betænkeligt.

Løvrigt vil jeg gerne tilslutte mig de af mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, fremførte principielle bemærkninger.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærbo): Efter de forhandlinger, som jeg førte forud for dette lovforslags tilblivelse, stod det mig klart, at der ville blive rejst adskillige spørgsmål, når sagen kom til behandling i tinget, men jeg fandt, at det ville være rigtigt, således som det også med venlighed er blevet sagt af enkelte af de ærede ordførere, at kommunerne hurtigst muligt fik at vide, hvilke tilskud de kunne regne med af hensyn til den kommende budgetlægning.

En del af spørgsmålene om amtsskatternes stigning, om tilskuddets højde, om Københavns amts stilling o. s. v. vil antagelig kunne behandles i det udvalg, som jeg regner med bliver nedsat, men hvis vi skal tilstræbe, hvad jeg hele tiden har søgt at gøre, at kommunerne hurtigst muligt kan få at vide, hvad de kan regne med i deres budgetter, bliver det nok nødvendigt, at vi får dette lovforslag færdigbehandlet, såsnart det er gørligt. Hvis vi specielt skal ind på de områder, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen omtalte, vil det tage meget lang tid, inden vi kan nå til et resultat, hvortil også kommer, at det ærede medlem fremførte, vedrører skatterne og derfor må behandles i forbindelse med skattereformen, og det vil selvfølgelig sige, at finansministeren må inddrages i forhandlingerne.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens bemærkninger svarede til, hvad jeg havde lejlighed til at høre i radioen under diskussionen mellem det ærede medlem og finansministeren ovre i Silkeborg. Jeg skal ikke uden videre tilbagevise, at der i mange af det ærede medlems betragtninger kan være ting, som det vil være rigtigt og måske nødvendigt at tage under overvejelse, men jeg tror rigtignok, at det ville være urimeligt, om vi i forbindelse med det foreliggende lovforslag drøftede disse store og meget omfattende problemer, og jeg vil derfor henstille til det kommende udvalg, hvor jeg selvfølgelig er klar til at forhandle om alle de øvrige spørgsmål, at man kon-

centrerer sig om det lovforslag, der her er fremsat, og så senere på anden måde, f. eks. i forbindelse med behandlingen af skattereformen, tager hele spørgsmålet om amtskatterne op.

Som jeg også sagde i min fremsættelsestale, har problemerne vedrørende Københavns amtsrådsreds været fremme for mig; men under de forhandlinger, der fandt sted forud for lovforslagets udarbejdelse, gik man i virkeligheden fra visse sider imod en særordning for Københavns vedkommende. Hvis man skal give Københavns amtsrådsreds et større tilskud, og hvis man vil bibeholde den samlede tilskudsforøgelse på 11,5 mill. kr., så vil andre amtskommuner få et mindre tilskud. Om det skulle være muligt at forhandle sig frem til et øget tilskud, ved jeg ikke; noget sådant vil også kunne få farlige konsekvenser, idet andre amtskommuner da vil kunne påberåbe sig noget lignende som Københavns amt. Der er dog næppe nogen amtskommune, som relativt eller konkret har haft en så stor tilvækst som Københavns amt, og jeg vil ikke være fremmed for den tanke, om man i udvalget kunne nå frem til en bedre ordning for Københavns amts vedkommende.

Jeg erklærer mig altså villig til at ville medvirke til forhandlingen i udvalget, men vil dog henstille, at man søger hurtigst muligt af hensyn til kommunerne at få dette forslag færdigbehandlet og så drøfter spørgsmålet vedrørende amtsskatterne o. s. v. i forbindelse med skattereformen, som kommer til behandling allerede i morgen.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg takker ministeren for den forståelse for forholdene i Københavns amt, som er kommet til udtryk både i ministerens fremsættelsestale og i hans udtalelser her i dag. Jeg mener også, at man må søge frem til en saglig løsning af problemerne, så at Københavns amt ganske vist ikke bliver stillet gunstigere end andre, men opnår en stilling, der svarer til andre amters. Jeg kan også være enig med ministeren i, at det er ønskeligt,

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

at vi hurtigt får lovforslaget færdigbehandlet af hensyn til budgetlægningen i amterne, og mit parti vil bestræbe sig på at medvirke hertil.

Jeg har ellers bedt om ordet på grund af de udtalelser af mere principiel karakter, som blev fremsat af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen. Det ærede medlem var betænkelig ved den økonomiske udvikling, der er foregået ved udbygningen af vort sygehusvæsen. Jeg må sige, at jeg anser det for et af de største sociale fremskridt i dette land, at vort sygehusvæsen er blevet så godt udbygget, som det er sket gennem de sidste 20—30 år. Jeg har selv været med til at udbygge sygehusordningen i et amt, der fra begyndelsen som de fleste amter havde en meget primitiv ordning, men som nu har et fuldt moderne sygehusvæsen. Efterhånden som denne udvikling finder sted over hele landet, vil alle mennesker praktisk talt uden hensyn til, hvor de bor, og uden hensyn til deres økonomiske stilling kunne få den bedst mulige sygehusbehandling, som kan skaffes i dette land. Jeg anser det for at være et af de største sociale fremskridt, vi i vor generation har været med til at skabe.

Så kan det ærede medlem spørge: Har vi råd til det? Ja, på disse felter mener jeg at der skal ske store ting i dette land, før vi skal til at reducere de fremskridt, vi på disse områder har opnået. Vi er ikke ved den lovgivning, vi her beskæftiger os med, stillet overfor det valg, om vi vil bevare den sygehusordning, vi har, og sætte bremsene i, som det ærede medlem siger; den mulighed foreligger ikke. Den udvidelse af sygehusvæsenet, som er i gang, vil, uanset hvad vi foretager os her, gå sin gang. Dernæst kan det ærede medlem spørge: Hvem skal betale omkostningerne? Hvis det ærede medlem stiller sig på det standpunkt, at det ikke skal ske over udligningsfonden, er der kun det tilbage, at det skal ske gennem en stigning af amtsskatterne. Jeg har forstået, at det egentlig ikke var venstres standpunkt, at man skulle den vej ud. Vil det ærede medlem dertil sige: ja, men det skal være amtsskatterne på et andet grundlag, vil jeg svare: vel, men amtsskatterne på et andet grundlag kan vanskeligt betyde andet, end at staten må overtage nogle af de udgifter, amterne har nu. Jeg har i mit

første indlæg peget på den ulighed, der vil blive fra amt til amt, hvis hele behovet indenfor det enkelte amt skal dækkes af amtets egne skatteydere, selv på et andet grundlag. Altså, det ærede medlem vil være imod, at statens tilskud til sygehusene sættes op, men kan ikke foreslå nogen nedsættelse i amternes udgifter. Udbygningen af sygehusene vil stort set gå sin gang — men de stigende sygehusudgifter skal fremdeles bæres af visse grupper i samfundet; medens andre, der også får nytte af disse sociale fremskridt, skal være mere eller mindre fri.

Dernæst vil jeg sige til det ærede medlem, at det er sikkert rigtigt, at vi i vor finanspolitik bliver nødt til at lægge beslag på betydelige midler, også større end dem, der lægges beslag på nu. Jeg er ikke uenig med det ærede medlem i, at det kan blive nødvendigt. Men det kan da formentlig ikke føre til, at alle udgifter låses fast, nøjagtig hvor de er nu. Det må formentlig forstås på den måde, at en samlet ordning bør tilstræbes, hvorved vi opsummerer mere til overskud på finansloven, end vi hidtil har gjort, men det kan da ikke nødvendiggøre, at man låser alle ting fast nøjagtigt i den stilling, hvor de er; og det kan formentlig ikke føre til, at tilskuddet til amtsskatterne skal være nøjagtigt det samme i fremtiden, som det er nu. Det må blive spørgsmålet om, hvordan vi i hver enkelt situation finder det formålstjenligt at skatterne fordeles. Det, som det her drejer sig om, er, om man vil ligne amtsskatterne på et bredere grundlag, når det gælder områder, hvor udgiftsstigninger skyldes foranstaltninger, som kommer hele befolkningen tilgode — eller om man yderligere vil øge skatterne for visse bestemte befolkningsgrupper, som det ærede medlem og hans parti hidtil har været talsmænd for skulle lettes.

Thisted Knudsen: Må jeg få lov at gøre en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre). Jeg tror, det ærede medlem i nogen måde misforstod mig, idet han sagde, at venstre ikke ville være med til at drøfte amtsskatterne i forbindelse med dette lovforslag. Det vil vi selvfølgelig, og det ærede medlem ved udmærket, at vi længe har haft den opfattelse, at den urimelige form, som amtsbeskatningen har i dag, har set sin bedste tid, og at det er

[Thisted Knudsen.]

nødvendigt at ændre den afgørende. Men vi erkender, at hvis kommunerne skal have nogen fornøjelse af denne lov, skal lovforslaget, som det ærede medlem også sagde, gennemføres hurtigt, ellers kan man ikke tage det med i betragtning, når den endelige skatteudskrivning skal fastlægges.

Der er et andet vigtigt spørgsmål knyttet til dette lovforslag, nemlig sygehusudgifterne i relation til den nuværende form for amtsbeskatning. Hvis man spørger os, om vi fortsat mener, det er rimeligt og rigtigt at ligne 50 pct. af udgifterne — selv efter dette lovforslags gennemførelse er der 50 pct. af sygehusudgifterne tilbage — på de faste ejendomsbesiddere i amtskommunen, mener vi selvsagt nej; det er urimeligt, fordi denne udgift har en social karakter.

Endelig spørges, om vi vil undersøge mulighederne for en yderligere nedsættelse, så man kommer under de 50 pct. Dertil kan jeg sige: absolut ja, for enhver nedsættelse af sygehusudgifterne i forhold til amtsbeskatningen betyder, at denne beskatning bliver rimeligere og mere retfærdig. Hertil kan jeg altså tilsige mit partis medvirken.

Thorkil Kristensen: Jeg ved naturligvis lige så godt som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og ethvert andet medlem af det høje ting, at sygehusenes udvikling har været et værdifuldt socialt fremskridt, og jeg er derfor også klar over, at der kan gives gode argumenter for betydelige udgifter til sygehusene. Men jeg har i modsætning til det ærede medlem været finansminister i 5 år, og jeg ved derfor af megen erfaring, at der kan gives gode argumenter for en mængde udgifter, ja, næsten for alle de udgifter, staten afholder, også for nogle, vi har sagt nej til. Da vi nu engang er nået dertil, at vi efter min og formentlig også efter den høje regerings opfattelse om kort tid skal til at bede befolkningen om at indskrænke sit forbrug, vil der blive spurgt: Men skal ikke også det offentlige indskrænke sit forbrug? Skal man i hvert fald ikke prøve på at lægge en dæmper på det offentlige forbrug, som finder sted på visse områder? Een ting er jo, om sygehusudgifterne skal nedsættes; en anden ting er, om man skal blive ved med at lade dem vokse i det vold-

somme tempo, de er kommet ind i i de senere år, og som jeg påviste i mit første indlæg. Her er det, jeg vil påpege, at kommunerne, som har den direkte afgørelse i dette spørgsmål, ikke har det fulde ansvar, når de kan regne med, at omkring halvdelen af deres udgifter vil blive dækket fra de centrale finanser. Det er et godt princip, at vi her giver et fast tilskud, et fast beløb pr. sygedag, et fast beløb pr. indbygger i kommunen, således at de, der administrerer dyrt, selv bliver straffet derfor. Men den faste karakter bliver jo i nogen grad udvisket, hvis det efterhånden bliver en uskreven lov, at de faste tilskud ikke er mere faste, end at de hele tiden skal ajourføres til ca. 50 pct.

Jeg må også gøre opmærksom på, at det spørgsmål om taksterne, som jeg nævnte, efterhånden er ved at blive et stort spørgsmål. Efter hvad jeg har fået at vide, betaler sygekassepatienter i Københavns kommune 60 øre om dagen for at ligge på sygehuset; andre samfundsborgere betaler 1 kr. 20 øre, men udgifterne på disse sygehuse er her i byen ca. 57 kr. pr. sygedag. Det vil med andre ord sige, at sygekassepatienter kun betaler en lille smule over 1 pct. af udgiften pr. sygedag, andre borgere kun lidt over 2 pct., og i begge tilfælde kan de pågældende ligge væsentlig billigere på sygehuset end i deres hjem.

Derfor synes jeg ikke, spørgsmålet er så let, som det ærede medlem vil gøre det til. Det er udmærket, at vi skal se udgiftspolitikken i sammenhæng — jeg glæder mig over det tilsagn, som jeg håber ligger deri — men vi skal også passe på, at vi ikke dråbevis glider ind i en udvikling, som vi senere fortryder; den store udgiftsstigning, vi har haft i statsfinanserne i de seneste år, har netop været kendetegnet derved, at vi dråbevis har lagt det ene ovenpå det andet, og så er det, vi engang imellem må standse op og tænke os om. Jeg mener derfor, at vi ikke bør gennemføre dette lovforslag, men vente med at gøre yderligere ved denne tilskudsordning, til vi har tænkt os nærmere om — og vi må jo før eller senere tage tilskudspolitikken op til overvejelse.

Poul Sørensen: Hvad angår de bemærkninger, det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) gjorde om selve princippet

[Poul Sørensen.]

ejendomsbeskatning, vil jeg sige, at det er et af de områder, hvor vi med meget stor interesse vil fordybe os i det ærede medlems forslag under den kommende udvalgsbehandling. Jeg har den samme opfattelse som det ærede medlem: at den ensidige belastning af ejendomsbeskatningen med 50 pct. af sygehusudgifterne ikke vil være holdbar fremefter. Uden på stående fod at kunne overskue hele spørgsmålet tror jeg dog, der var noget i det ærede medlems betragtninger, man skulle være lidt på vagt overfor; jeg fik nemlig det indtryk, at det ærede medlem nærmest var af den opfattelse, at udgifterne til sygehusvæsenet, i hvert fald i meget væsentlig grad, skulle overføres på staten. Jeg forstod det ærede medlem sådan, at han mente, at forholdene indenfor en enhed, f. eks. i et amt, kunne være vidt forskellige fra forholdene i et andet amt — hvad der naturligvis er rigtigt — og at staten derfor måtte overtage en væsentlig del af udgifterne. Jeg ved ikke, om jeg har misforstået det ærede medlem, men jeg vil i hvert fald udfra mit synspunkt være meget ængstelig for, at det kommunale selvstyre på det område skal blive trængt yderligere tilbage. Mit partis interesse og forhandlingsvillighed vil derfor være særlig fremtrædende, hvis det kommunale selvstyre på det område kan bevares.

(Kort bemærkning).

Jørgen Jørgensen (Lejre): Til det ærede medlem hr. Poul Sørensen vil jeg kun sige, at det er ikke et spørgsmål om, at staten skal betale alle sygehusudgifterne; spørgsmålet er, hvor stor en del staten skal betale. Det er i øjeblikket 50 pct. eller lidt under; der kan blive tale om en større procent, hvorved man kunne bringe de udgifter ned, til hvis dækning amterne kun kan skaffe penge ad een vej, nemlig gennem de faste ejendomsskatter. Jeg er ikke talsmand for, at amtsskatterne skal afskaffes; jeg er talsmand for, at de ikke stadig skal stige, når de udgifter, der er tale om, gælder formål, som kommer hele befolkningen indenfor amtsråds kredsen tilgode. Det er min opfattelse, at skal man have dækning for disse udgifter, vil det være vanskeligt at skaffe denne dækning ved en almindelig

ligning på befolkningen indenfor de enkelte amter. Så er der ikke anden vej at gå end at forhøje statens tilskud. Iøvrigt ville en ligning på kommunerne på samme måde tage ansvaret fra amtsrådet, som det ærede medlem talte om kunne blive tilfældet, hvis staten overtog en væsentlig del af amternes sygehusudgifter. Jeg tror, problemet vil vise sig at være mere enkelt, når vi skal til i praksis at drøfte amtsskatterne, end det ser ud til, når man ser på, hvordan vi hidtil har drøftet dette spørgsmål.

Til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen vil jeg kun sige, at spørgsmålet er ikke, om sygehusudgifterne skal blive stående ved, hvad de er, eller gå ned, hvis statens tilskud ikke bliver forhøjet. Den udvikling indenfor sygehusvæsenet, som er i gang, kan ikke standses ved, at statens tilskud bliver lidt højere eller lidt lavere — den vil gå sin gang; det er en udvikling, man de enkelte steder kun har forholdsvis ringe indflydelse på. Det, det drejer sig om, er, hvem der skal betale disse stadigt stigende udgifter; og her mener jeg, det er rimeligt, at staten betaler et større bidrag, end den gør nu, fordi det er udgifter, som i overvejende grad kommer hele befolkningen tilgode. Det ærede medlem siger, at det er forkert med de faste tilskud, fordi det ikke opfordrer til at holde igen, da man ikke har ansvaret for de øgede udgifter, der eventuelt kommer. Det kan måske siges, men det faste tilskud dækker jo indtil videre kun halvdelen eller mindre end halvdelen af de øgede udgifter.

Til slut vil jeg sige til det ærede medlem, at jeg er enig med ham i, at vi står overfor at skulle finde en form for nedsættelse af befolkningens forbrug og for nedsættelse af det offentliges forbrug, men jeg er ikke enig med det ærede medlem i, at det først og fremmest er på de sociale områder, det offentliges støtte skal sættes ned. Der er andre områder indenfor det offentlige forbrug — områder, som kræver meget store beløb — som det måske lå nærmere at tænke på.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og jeg er altså enige i, at vi skal til at bremse både det

[Thorkil Kristensen.]

offentlige og det private forbrug. Det ærede medlems standpunkt er, at nu kan vi godt først på dette punkt tage et lille skridt i den modsatte retning, så kan vi spare på andre punkter. Det ærede medlem skulle vide, hvor tit jeg i finansministeriet har hørt det argument: vi indrømmer, at vi skal spare, men ikke på det punkt, vi taler om i øjeblikket. Det er på den måde, vi stadig glider.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Johs. E. Larsen: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 76 af 31. marts 1937 om forhyring og mønstring af skibsmandskab.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om skat til staten af indkomst, formue og kapitalvinding.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ejendomsskyld til staten.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift på omsætningen af stærke drikke.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om totalisatorspil.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af gevinster i klasselotteriet.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tipping.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om kommunal indkomstskat m. m.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om statens overtagelse af visse kommunale udgifter m. m.

14) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af statstilskud til forskellige udgifter vedrørende sundhedsvæsenet.

15) *Første behandling af:*

Forslag til lov om sygehusvæsenet.

16) *Første behandling af:*

Forslag til lov om børnetilskud m. v.

17) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i forsorgsloven, folkeforsikringsloven, lov om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsanvisning m. v., lov om mælkehjælp og lov

[Formanden.]

om husmoderafløsning (om refusion af kommunernes udgifter m. m.).

18) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af beskæftigelsesloven samt af lov om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder.

19) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lærerlønloven og lov om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen (om refusion af kommunernes udgifter til lærerløn og -pension m. m.).

Mødet hævet kl. 15³⁵.

58. møde.

Onsdag den 23. februar kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Tholstrup* til finansministeren.

Finder finansministeren det rimeligt, at en ung arkitekt, som i en international konkurrence vinder en præmie på 35 000 kr., skal af med $\frac{2}{3}$ heraf i skat udover sin normale skat af sin ellers beskedne indkomst, og vil finansministeren prøve at finde en lempelig ordning?

Tholstrup: En ung arkitekt, som endnu ikke var blevet selvstændig, vandt i en international konkurrence i Canada og fik udbetalt ca. 35 000 kr. i præmie, nemlig 5 000 canadiske dollars. Dette beløb gav ham en chance for at etablere sig, men forinden undersøgte han, hvad han ville komme til at svare i skat af beløbet. Han håbede naturligvis på, at han, ligesom hvis han

havde vundet i klasselotteriet, eller det havde drejet sig om en tipspræmie, kunne have nøjedes med at betale 15 pct. een gang for alle, men det lod sig ikke gøre. Han håbede så på at få en lempelig ordning, så at indtægten blev fordelt over en længere årrække, sådan som det har været praksis, når forfattere har været så heldige at vinde en litterær præmie; men også her fik han afslag. Der henvistes til, at det er almindeligt, at arkitekter får præmie for deres forslag, og at man principielt måtte holde sig til tidligere praksis, ifølge hvilken sådanne præmier må indgå som almindelig indtægt for en arkitekt.

Der er blot den uheldige omstændighed i denne sag, at det at vinde førstepremie i dette tilfælde ikke medfører, at arkitekten kommer til at opføre noget hus, således som det for det meste forekommer, når arkitekter vinder de hjemlige konkurrencer, jfr. den sidste konkurrence om rigshospitalet; her vil præmievinderen foruden den store præmie nu få overdraget arbejdets udførelse.

Jeg spørger derfor finansministeren, om der er mulighed for en lempelig ordning, så at arkitekten virkelig får glæde af sin præmie og ikke bliver ringere stillet end en hvilken som helst spiller, der vinder en gevinst i statens egne lotterier.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil begynde med at takke det ærede medlem, fordi han har stillet dette spørgsmål. Det er ikke altid, jeg har grund til at sige tak, når det ærede medlem stiller spørgsmål, så i dette tilfælde vil jeg gerne gøre det. Spørgsmålet illustrerer jo på en fortrinlig måde, hvor urimeligt vor skattelovgivning er indrettet.

Man ser her, at en stor merindkomst bliver beskattet det første år med et beløb, der svarer til to trediedele, og noget sådant vil ikke kunne finde sted efter det skatte-reformforslag, jeg har fremsat. Endvidere ser vi her dokumenteret, at det, skatteyderne lægger vægt på, er, hvor stor beskatningen er det første år, medens man ikke lægger megen vægt på det skattefradrag, der må foretages det følgende år, og som betyder en lempelse i beskatningen.

Det ærede medlem redegjorde for de forhandlinger, der er blevet ført mellem den